

A londoni National Gallery

nagy gyűjtemény-készletében mostanában husz darab Turner-féle képet találtak, amelyek a művész utolsó éveiből származnak. A „leletet“ egyelőre a Tate Gallery-ben helyezték el.

Párisból jön a hír, hogy a világszerte ismert Bing-féle japáni műtárgyak nagy gyűjteményét elárverezik. Hogy a tulajdonost mi indítja erre a lépésre, azt tudni nem lehet. Érdeemes volna, hogy a nagy és fölötté értékes gyűjtemény, amelynek egyes részeit és csoportjait publikálták, egészben megtartatnék és ne vándorolna a nem egykönnyen összehozható kincs a világ minden tája felé.

KÜLFÖLD.

Egy a francia műízlést

találón jellemző eset történt nemrégiben Párisban. Leonardo da Vinci-nek a Louvreben levő híres „Gioconda“-ja ezideig egy nehézkes, ízlés és művészet tekintetében alacsony színvonalon álló rámban volt látható. Ez a Lajos-Fülöp idejéből ráma régen rontja a gyönyörű képnek hatását; de azért a ráma csak ott maradt, ahol volt. Míg nem egy művészetkedvelő és bőkezű hölgy valahol Olaszországban egy a XVI-ik század első feléből származó s a képhez illő művészeti rámat nem talált, azt meg nem vette és a Louvre-nek föl nem ajánlotta. A rámaéknak cseréje most a pompás képnek úgyszólván új szépségeit tárja a szemlélő elé s kétszeres élvezetet nyújt mindenkinek.

A bécsi Fr. Alt akvarellista művész hagyatékának elárverezéséből nem kevesebb mint 181,000 korona folyt be.

A francia művészet egyik legjellemzőbb alakja, Eugène Carrière a múlt hónapban 57 éves korában Párisban elhunyt.

Pompejiben legközelebb az amoríni doratí-nak nevezett ház, amelynek ásatásai 1903-ban kezdődtek, a közönség számára is hozzáférhető lesz. Nevét a ház onnan kapta, mert az egyik falon aranyüvegből való lemezekon erőták vannak ábrázolva. A háznak feldíszítései között nemcsak freskók, hanem márványdomborművek is vannak.

Bpüsszelben egy építészeti múzeum létesítését tervezik. Két főrésze lenne: a tudományos és a nyilvános könyvtár és plasztikus, valamint képgyűjtemény.

Új folyóiratot alapított a zürichi iparművészeti múzeum; neve „Heimkunst“ és a művészeti ipar és ízlés emelését célozza.

Párisban most februárban Adrien Moreau, a történeti festő és akvarellista művész 63 éves korában elhunyt.

Hermann Rollet-nek, az ismert nevű szakírónak hagyatékában egy a metszett nemes köveknek (intagliók és gemmák) és metsző művészeknek a tizenhatodik századtól napjainkig terjedő kész lexikonját találták. Sok évi munka eredménye ez; s azt értékesítendő, az illető tényezők intézkedtek.

A bécsi kereskedelmi múzeumban 1892-ben tartott nagy szőnyegkiállítás után annak anyagát a múzeum egy nagyobb szabású kiadványban tette közzé. Ezt a kiadványt most egy újjal toldja meg, amelyben az 1896 óta fölfedezett régi keleti szőnyegpéldányokat 25 színes táblán mutatja be. A szöveget W. Bode írja; a színes táblák pedig 16 és több színnel a bécsi udvari nyomdában készülnek.

Február végén elhunyt Drezdában az ottani műipariskola sok évig volt igazgatója, Karl Graff, akinek az ottani ipari és művészeti viszonyok fellendítése körül nem kis érdemei voltak; feljegyzésre méltó az is, hogy Graff a természet közelebbi tanulmányozására alapított tanulmányoknak első szószólói közé tartozott Németországban.

A M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT KÖRÉBŐL.

A M. Iparművészeti Társulat választmányi ülése. A magyar Iparművészeti Társulat választmányja 1906. évi április hó 20-án tartott ülést SZALAY

IMRE alelnök elnöklete alatt. Jelen vannak: ÁGOTAI LAJOS, ÁRKAY ALADÁR, BALLAI LAJOS, DR. BÁRCZY ISTVÁN, BECK DÉNES, FORREIDER JÓZSEF, BÁRÓ FORSTER GÉZA, GAUL KÁROLY, GELLÉRI MÓR, GERSTER KÁLMÁN, GLÜCK FRIGYES, GYALUS LÁSZLÓ, HUSZKA JÓZSEF, KRIESCH ALADÁR, MATLEKOVICS SÁNDOR, PÉTERFFY LAJOS, RADISICS JENŐ, RÓTH MIKSA, SZTERÉNYI JÓZSEF, TELCS EDE és VIG ALBERT választmányi tagok, GYÖRGYI KÁLMÁN főtitkár. A jegyzőkönyvet vezető SZÉCSÉN FERENC másodtitkár. Távolmaradásukat kimentették: FARAGÓ ÖDÖN, FITTLER KAMILL, MARÓTI GÉZA, ZSOLNAY MIKLÓS.

Elnök megnyitja az ülést és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Beck Dénes választmányi tagot.

Elnök fájdalommal emlékezik meg a társulat és a választmány egyik legrégebb, buzgó tagjának, Tóvárosi Fischer Ignácnak elhunytáról. Indítványára a választmány kimondja, hogy a veszteség fölött érzett fájdalomnak az ülés jegyzőkönyvében ad kifejezést és az elhunyt özvegyéhez a társulat részvétirátot intéz.

Szterényi József választmányi tag előterjeszti indítványát Izabella kir. hercegnőnek a társulat védőjéül való felkérése tárgyában. Utal azokra a rendkívüli érdemekre, amelyeket a kir. hercegasszony a hazai háziipar felvirágoztatása körül szerzett és arra az áldásos tevékenységre, amelynek köszönhető, hogy a pozsonyi Izabella háziiparegylet ma már mintegy 800 szegény embernek ad kenyeret művészi munka révén. Indítványozza, hogy a választmány az ez évi közgyűlés elé javaslatot terjesszen, hogy Izabella kir. hercegasszony a társulat védőségének elfogadására felkéressék. Megjegyzi, hogy előzetes információi szerint ez a kérelem legfelsőbb helyen kedvező fogadtatásra talál. A választmány az indítványt egyhangúlag elfogadja és a további lépésekkel az elnökséget bizza meg.

Főtitkár jelentéseit a folyó ügyekről, a pénztár és a bazar forgalmáról a választmány tudomásul veszi.

Főtitkár jelenti, hogy a Budapesti Asztalosok Bútorcsarnok Szövetkezte a társulat útján pályázatot hirdetett művészeti plakát rajzára. Tudomásul szolgál.

Elnök indítványára a választmány elhatározza, hogy a vallás- és közoktatásügyi és a kereskedelemügyi miniszter urakat hivatalba lépésük alkalmából feliratilag üdvözlí.

Főtitkár bemutatja a választmánynak a társulat 1905. évi működéséről a közgyűlés elé terjesztendő jelentését, amely az összes választmányi tagokkal előzetesen közöltetett. A választmány az évi jelentést felolvasottnak veszi, jóváhagyja és a folyó évi közgyűlés idejét május hó 6-ikára tűzi ki.

Radács Jenő választmányi tag jelenti, hogy a választmány megbízásából néhai Ráth György tetemeinek exhumálása és Budapesten, a főváros által adományozott díszsírhelyben való eltemetése tekintetében özvegy Ráth Györgynéval tárgyalt és megállapodott. Minthogy az özvegy a legegyszerűbb temetést óhajtja, javasolja, hogy a társulat csupán képviseltesse magát.

A választmány a jelentést köszönettel veszi tudomásul és felkéri Szalay Imre alelnököt, hogy a temetésen a társulatot képviselje és a sírra a társulat nevében koszorút helyezzen.

Radács Jenő, mint a kiállítási bizottság elnöke, jelenti, hogy a bizottság a múlt választmányi ülésen hozott határozat folytán újból, a legalaposabban foglalkozott az idén a vidéken rendezendő kiállítások kérdésével és ismét arra a meggyőződésre jutott, hogy kellő anyag hiányában az idén nagyobb szabású vidéki kiállítást rendezni nem lehet. Csatlakozik azonban ahhoz a tervhez, hogy jövőre Pozsonyban egy minden tekintetben nagy szabású kiállítás legyen.

Nehogy a vidéki akció az idén megszakadjon, a magyar iparművészet termékeit oly módon kíváná a

bizottság a közönség közt terjeszteni, hogy a társulat érintkezésbe lépjen a hazai nevezetesebb fürdőhelyeken levő kereskedőkkel és válogatott kollekciót bocsásson rendelkezésükre elárúsítás végett.

A vidéki kiállítások alapos és rendszeres előkészítése végett pedig a kiállítási bizottság azt javasolja, hogy a vidék nagyobb városaiban bizottságok szerveztessenek, egy kidolgozandó szabályzatban megállapított működési körrel. Kéri a választmányt, járuljon hozzá a kiállítási bizottság javaslataihoz.

A választmány kimondja, hogy a viszonyok kényszerre következtében a társulat az idén vidéki kiállítást nem rendez. A kiállítási bizottság előterjesztett javaslataihoz a választmány hozzájárul.

Erre az elnök az ülést berekeszti.

A M. Iparművészeti Társulat 1906. évi XXI. rendes közgyűlése.

A M. Iparművészeti Társulat 1906. évi május hó 6-án tartotta XXI. rendes évi közgyűlé-

sét SZALAY IMRE alelnök elnöklete alatt. Jelen vannak:

ALPÁR IGNÁC alelnök, ÁGOTAI LAJOS, ÁRKAY ALADÁR, BACHRUCH KÁROLY, BALLAI LAJOS, BECK DÉNES, FITTLER KAMILL, GAUL KÁROLY, GELLÉRI MÓR, GERSTER KÁLMÁN, GLÜCK FRIGYES, GYALUS LÁSZLÓ, GYÖMRŐI MANÓ, K. KÖRÖSI ALBERT, LIGETI MIKLÓS, MARÓTI GÉZA, MORELLI GUSZTÁV, NÁDLER RÓBERT, PÉTERFFY LAJOS, RADISICS JENŐ, RÓTH MIKSA, SIMAY LAJOS, SZTERÉNYI JÓZSEF, TELCS EDE, THÉK ENDRE, VASZARY JÁNOS, VIG ALBERT választmányi tagok, GYÖRGYI KÁLMÁN főtitkár mint jegyzőkönyvvezető, SZÉCSÉN FERENC másodtitkár és 98 társulati tag.

Mint meghívott vendég néhai Ráth György volt társulati elnök özvegye van jelen.

Elnök üdvözlí a megjelenteket és megállapítja, hogy a közgyűlés idejét és helyét az alapszabályok idevágó rendelkezésének megfelelően a hivatalos lapban és a budapesti napilapokban kihirdették.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Jámbor Lajos és Gottermayer Nándor társulati tagokat.

A közgyűlést az elnök a következő beszéddel nyitja meg:

Tisztelt közgyűlés!

A múlt évi XX. rendes közgyűlés megnyitója alkalmából kifejezett ama reményünk, hogy társulatunk nagyérdemű elnöke hosszas betegségéből felépülve az ügyek vezetését újult erővel ismét átvehesse, fájdalom, nem vált valóra. Felejthetetlen elnökünket a kéllehetetlen halál múlt évi augusztus hó 7-én elragadta s ma már csak gyászolva tekintünk vissza ama fáradszatólan tevékenységre, amely az elhunytat egész élete folyamán sokoldalú cselekvésében jellemezte, akár bírói hivatására, akár a képzőművészet vagy iparművészet körében kifejtett működésére vessük pillantásunkat.

Mai közgyűlésünkön Radács Jenő iparművészeti múzeumi igazgató úr fogja az elhunytak társulatunk

felvirágoztatása körül szerzett érdemeit méltatni; nem kívánok ez emlékbeszédnek elébe vágni, amelynek folyamán tisztelt barátom ki fog terjeszkedni mindama fontos eredményekre, amelyeket hazai iparművészetünk neki köszön. Közel 11 évi elnökösködését arany betűkkel írhatjuk be társulatunk évkönyveibe; elég ha itt száraz számadatokra hivatkozom, amelyek szerint 1894-ben Ráth György elnökségének első évében 7015 kor., 1905-ben pedig, t. i. Ráth György elnökségének utolsó évében 92.495 kor. volt társulatunk évi budgetja, akkor 400 volt, most 2000 a társulati tagok száma.

Amilyen hasznos tevékenységet fejtett ki társulatunk érdekében, ugyanolyan volt ő tulajdonképeni hivatásában, a bírói pályán is; minden kommentár helyett álljon itt néhai gróf Apponyi György országbírónak eme hivatalától történt megválása alkalmából 1863 április 8-ikán az akkor táblai bíró Ráth György, mint az országbírói értekezlet jegyzőjéhez intézett levele, amelyben előre bocsátva azt, hogy legkegyelmesebb hivatali fölmentése küszöbön áll, tőle a következő jellemző szavakkal búcsúzik:

„Első az, hogy Nagyságodnak őszinte hálát mondjak fáradhatatlan közremunkálásáért, a melylyel nehéz feladatod teljesítésében engem oly hathatósan támogatott. Ha el nem hallgathatom is Nagyságod előtt, mennyire becsültem legyen kitűnő tehetségeit és alapos bő tudományát, készletve érzem azonban magam főképp kiemelni épületes buzgóságát, ritka pontosságát és gyorsaságát, amelyeknek köszönöm nagyrészen azt, hogy a hivatalbeli körömen kívül reám nehezedett számos gondok között közvetlen feladatodnak lelki megnyugvással felelhettem meg. Akár a törvényszék szervezését és a hazai törvénykezésnek vezetését, akár pedig az ideiglenes Törvénykezési Szabályoknak alkotását tekintsem, — mindezekben nagy része volt Nagyságodnak is, kit valódi hazafiság és elnöke iránti baráti hűség lelkesített. Fogadja tehát Nagyságod adósságom lerovására ismételt köszönetem és teljes méltánylásom őszinte kijelentését.“

Az ifjú erő nagy tevékenységét — amely sohasem hagyta el és amelynek pihenőjét a felelősségteljes bírói pálya fátalmái közepette a művészet és művészeti ipar nyújtotta neki — az előhaladott kor hasznos tapasztalataival bővítve fordította társulatunk javára.

Áldott legyen emléke, meg nem szűnő hálánk kíséri örök nyugvóhelyére! bánatos özvegye pedig a legszébb emléket állította neki, amidőn az elhunytak száz ezreket érő múgyűjteményét Ráth György múzeum néven nemzetének ajándékozta.

Elnökünkön kívül egyik legbuzgóbb választmányi tagunkat Fischer Ignácot is gyászoljuk, aki társulatunk megalapítása óta viselte ezen állást s nemcsak mint ilyen, hanem maga is mint kiváló műiparos szerzett maradandó érdemeket. Friss sírhantját meleg elismerésünk őrizze.

Társulati életünknek boldogult elnökünk által oly melegen támogatott irányzata nemcsak mindenkor a művészeti ipar népszerűsítésére törekedett, hanem annak a kor szellemével való haladását az esztetikailag szépek keretébe kívánta illeszteni. A szakadatlan munkásság programunk alapköve, a haladás annak jelszava; ezért

karolja fel társulatunk a művészeti ízlés minden irányát, de úgy, hogy abban mindenkor a magyar nemzeti jelleg kidomborodjék. Minden kornak megvolt a maga stílusa; a közhangulat termette azt meg, annak tükörképe volt, vele fejlődött, vele múlt ki, egyesek lángesze módosíthatta, de gyökeresen meg nem változtathatta. Így teremtette meg Hellas a classicus — így a mysticus egyházi irányzat a román stílt, így keletkezett a szigorú törvényekbe illesztett gotika, a régi classicus kort Olaszország fénykorában felidéző renaissance, a XIV. Lajos korabeli játszi társadalmi élet és nagyúri fényűzés tüköre, a roccoco; így az empire, midőn I. Napoleon a Bourbonok könnyelmű udvari életével ellentétben a régi classicus kort akarta új életre kelteni, az ő egyszerű, de azért fényűzést nem nélkülöző alakjaival, a nagy nemzeti küzdelmeket követte ellanyhulás kora s ennek képmása, az ú. n. Biedermeier-stílt és végül a jelenkor divatos stílje is nem tünteti-e fel majdan, ha már egyszer kiforrotta magát, a jelen társadalmi élet irányzatát?

Mіндеgyik kornak, mindegyik stílnak tehát megvan a maga jogosultsága; virágozni fog az addig, amíg egy általános újabb társadalmi irányzat azt meg nem dönti, de emellett minden iránynak ahogy megvan a maga szépsége, úgy megvannak a maga kinövései is, amelyek az esztetikailag szépek örök igazságaival meg nem egyeznek. Ezen igazságoknak érvényesítése társulatunk feladata, anélkül hogy emellett a haladásnak útját állaná; mert igenis haladunk a kor szellemével, haladunk tevékenységünk fejlesztésével, haladunk nemzeti közvagyonosodásunkra, művészeti iparunk önállósítására irányuló törekvéseinkkel.

A Magyar Iparművészeti Társulat XXI. rendes közgyűlését ezennel megnyitom.

Elnök felkérésére Radács Jenő választmányi tag az emlékbeszédet mondja Ráth Györgyről, amelyet jelen számunk más helyén közlünk.

Az emlékbeszéd elhangzása után elnök a kegyelet jeléül a közgyűlést felfüggeszti, mialatt özvegy Ráth Györgyné a jelenlevők lelkes éljenzése közt távozik.

Elnök a közgyűlést újból megnyitja és felkéri Sztérény József választmányi tagot, hogy terjessze elő a választmány javaslatát a társulat védnökének megválasztása iránt.

Sztérény József a javaslat indokolásául előrebocsátja, hogy a művészeti célokot szolgáló egyesületek a külföldön is választanak védnököt, olyan személyiséget, aki a pártok felett áll. Az Iparművészeti Társulatnak eddig védnöke nem volt, azért, mert a társulat eddig fejlődésben volt és a megállapodottság, amely azt szükségessé tenné, eddig nála hiányzott. Most azonban a társulat a vezetőségnek és a társulati tagoknak együttműködése folytán elérkezett ahhoz a ponthoz, amelyen szilárd alapon áll és nyugodt fejlődés elé nézhet. Ezt a pontot megragadja a választmány, hogy védnököt válasszon, akinek magas személyisége biztosíték arra, hogy magas nivón fogunk haladni és aki már eddigi működésével is hálára kötelezte a magyar iparművészetet. Aki maga, fáradhatatlan tevékenységgel, az ország nyugati részén olyan háziipart teremtett,

amely 800 embernek ad kenyeret és aki ennek a munkának a legapróbb részleteivel is oly lelkesedéssel foglalkozik, amely bámulatra és tiszteletre ragad. Ez a magas állású személyiség Izabella kir. hercegnő Ő fensége. (Éljenezés.) A választmány megbízásából tehát azt az indítványt terjeszti a közgyűlés elé, hogy a társulat Izabella kir. hercegnőt kérje fel a társulat védőségének elvállalására. Abban a biztos tudatban, hogy a közgyűlés ezt az indítványt egyhangúlag elfogadja, szóló puhatolódzott, hogy a társulatnak ez a kérelme legfelsőbb helyen minő fogadtatásra talál. Jelentheti, hogy a fenséges asszony Ő fensége beleegyezésével a védőséget elfogadja.

Elnök ezután fölteszi a kérdést, hogy a közgyűlés a választmány javaslatához hozzájárul-e, mire a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározza, hogy Izabella kir. hercegnő Ő fenségét a társulat felkéri a társulat védőségének elvállalására és megbízta az elnökséget, hogy e határozatot Ő fensége elé terjessze.

Főtákar előterjeszti a választmány jelentését a társulatnak 1905. évi működéséről. A jelentés nyomtatásban megjelent és a társulat minden tagja több nappal a közgyűlés előtt már megkapta.

Szterényi József javasolja, hogy miután az évi jelentés tartalmát eszerint mindenki ismeri, azt a közgyűlés felolvasottnak tekintse és tudomásul vegye.

Bálint Zoltán a jelentéshez szólva, tájékoztatni óhajtja a közgyűlést arról a mozgalomról, amely a közgyűlést megelőzőleg megindult. A képzőművészek — szóló szerint — érzik azt a kötelességet, hogy a társulat munkájából kivigyék a részüket és ezért elhatározták, hogy keresni fogják erre az alkalmat és módot. Eleve is kijelenti, hogy nem volt céljuk a felforgatás, hanem az, hogy a társulatban szóhoz jutva, olyan reformok keresztülvételére törekedjenek, amelyek szerintük az iparművészet ügyének csak hasznára lehetnek. A választmánynak eddig is voltak művész-tagjai, akik eddig is résztvettek a társulat munkájában. De a tapasztalat azt mutatja, hogy a művészek egy része ettől a szereplési körtől visszavonult, mert érezte, hogy a társulat mai szervezete nem nyújt nekik elegendő módot a közreműködésre. Ezért programjuknak egyik főpontja a társulat mostani szervezetének megváltoztatása olyképen, hogy az adminisztratív és művészi vezetést különválasszák. Ez természetesen alapszabály-módosítással járna. Az adminisztratív vezetésre igazgatói állás szervezetnek, esetleg egy igazgatótanács intézné ezeket az ügyeket, míg a választmány többi része tisztán a művészi irányban való működésre volna hivatva. Nem kíván ezúttal programjuknak részletezésébe bocsátkozni, csak annyit fűz még az elmondottakhoz, hogy modern és magyar irányban akarják az iparművészetet fejleszteni. Kéri a közgyűlést, fogadja el ezt a programot és adja meg a módot arra, hogy ezt a lehető legrövidebb idő alatt meg is valósítsák.

Mocsai József kijelenti, hogy a társulat mostani szervezete őt teljesen kielégíti és bizalommal van a mostani vezetőség iránt. Örömmel látja a művészi erőknek az Iparművészeti Társulatban való helyfoglalását, de nem fogadhatja el az előtte szóló programját, mert itt az

iparművészet összes érdekelt tényezői kell hogy egyformán érvényesüljenek. Joggal kívánhatja, hogy a műparosok is megkapják azt a helyet a társulat szervezetében, amely őket, mint az iparművészet termelő munkásait, megilleti.

Szterényi József reflektálni kíván Bálint Zoltán felszólalására, de előbb két indítványt tesz. Először: a választmányi jelentést a közgyűlés, teljes elismerésének kifejezése mellett a társulat vezetősége és tisztviselői iránt, akik a jelentésben ismertett érdemes munkát végeztek, vegye tudomásul. Másodszor: hogy a napirend megváltoztatásával a 8. és 9. pontot tárgyalja, minthogy a most megvitatás alatt álló pont a megejtendő választások kérdését is érinti.

Ami Bálint felszólalását illeti, azt hiszi, mindenképp örömmel üdvözlí törekvésüket, hogy művészeink szolgálataikat a műipar érdekében fel akarják ajánlani és a társulat munkájában részt akarnak venni. Amily fontos az iparosok szerepe a társulatban, épp olyan fontos a művészeknek ebbe a körbe való bevonása. Igaz, hogy itt harc folyik, de ennek örülnünk kell, mert szellemi téren folyik a harc. Azt hiszi, hogy mindenki, aki vele együtt gondolkodik, szívesen látja ezt a mozgalmat, amely nem felforgatásra, hanem a tehetségek érvényesítésére törekszik.

A maga részéről óhajtana, hogy a választás egyértelműleg történhessék és ezzel mód adassék arra, hogy a kifejtett programot, amelynek részletei nem is a közgyűlés, hanem a választmány elé tartoznak, ott tárgyalják. Ajánlja, hogy a közgyűlés egyhangúlag válassza meg elnöknek Hadik Barkóczy Endre grótot, választmányi tagoknak pedig: Ágotai Lajos, Bálint Zoltán, Beck Dénes, Feszty Árpád, T. Fischer Emil, báró Forster Gyula, Hauszmann Alajos, Kammerer Ernő, Kann Gyula, Kriesch Aladár, Lechner Ödön, Molnár Viktor, Morelli Gusztáv, gróf Nákó Sándor, Pap Henrik, Radács Jenő, Rippl-Rónai József, Spiegel Frigyes, Steiner Ferenc, Szinyey Merse Pál és Zsolnay Miklós társulati tagokat.

Hamvay Ödön nem fogadja el az indítványt, hanem kívánja, hogy a választmányi tagok választása titkosan, szavazó-lappal történjék. Nem tartja indokoltnak azokat a panaszokat, melyeket Bálint a társulat működése ellen felhozott, mert ő, aki mindenkor szigorúan bírálta a társulat tevékenységét, sohasem tapasztalta, hogy a művészek visszatartásra találtak volna. Egyébként azt hiszi, hogy nem szükséges választmányi tagnak lennie annak a művésznek, aki az iparművészet érdekében munkálkodni akar. Elégedjenek meg a művészek annak a biztosításával, hogy a társulat vezetősége minden komoly törekvésnek szívesen nyit teret.

Gelléri Mór örömet fejezi ki a fölött, hogy a képzőművészek részt kérnek a társulat működéséből. Ezzel több ízben kínáltuk meg őket minden eredmény nélkül, pedig az egész világon üdvös törekvések érvényesülnek ez összműködés kifejtése következtében. Szükségesnek tartja megemlékezni a társulat eddigi fényes sikereiről az újabbkori külföldi és hazai kiállításokon s általában arról, hogy a társulat két évtized alatt egész iparművészeti generációt nevelt a honi műipar érdekeinek előmozdítására. Ha ezekhez a képzőművészek önzetlen munkája csatlá-

kozik, bizton reméli a követendő célok hatványozott megközelítését. Ezért pártolja Szerényi indítványát.

Sárváry János általános helyeslés közben azt az óhaját fejezi ki, hogy minél több gyakorló iparost válasszunk a választmányba.

Elnök jelenti, hogy tizenegy tag aláírásával ívet nyújtottak be, amely hivatkozással az alapszabályok 17. §-ára, a választmányi tagok megválasztására titkos szavazás elrendelését kéri. Minthogy ez a kérelem a napirend megváltoztatását is szükségessé teszi, kérdi, hogy a közgyűlés hozzájárul-e ahhoz, hogy most a napirend 8. és 9. pontja tárgyalassék? A közgyűlés ehhez hozzájárul.

Fölteszi továbbá a kérdést, hogy a közgyűlés a választmánynak a társulat 1905. évi működéséről szóló jelentését tudomásul veszi-e?

A közgyűlés a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

Elnök, minthogy a titkos szavazás iránti kérelem az elnökre nem vonatkozik, kérdi, hogy a közgyűlés megválasztja-e Hadik Barkóczy Endre grófot a társulat elnökévé?

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel hozzájárul az elnöki székre történt jelöléshez, mire az elnök Hadik Barkóczy Endre grófnak a társulat elnökévé való egyhangú megválasztását enuncziálja.

Elnök ezután a választmány tagjainak megválasztására elrendeli a titkos szavazást és a szavazatszedő bizottság elnökéül Péterffy Lajos választmányi tagot, tagjaiul Dittrich Zoltán és Spiegel Frigyes társulati tagokat kéri fel. Az elnök ezután felfüggeszti a közgyűlést, mialatt a szavazatszedő bizottság a mellékterembe távozik, ahol a szavazás folyik.

A közgyűlés újból megnyitván, Thék Endre szólal fel. A társulat vezetőségének és választmányának nézetét véli tolmácsolni, amikor örömmel üdvözlí azt a mozgalmat, amelynek célja, hogy a képzőművészeket iparművészeti tevékenységre buzdítsa. Nem kételkedik abban, hogy minden hasznos eszmét és javaslatot, bármelyik oldalról jöjjön is az, a társulat választmánnya a legnagyobb jóakarattal fogad és a rendelkezésére álló eszközökhöz képest gondoskodik azok megvalósításáról. Kéri ezért a mozgalom megindítóit, ne kedvetlenedjenek el, ha esetleg a szavazás eredménye nem kedvezne az ő jelöltjeiknek, hanem támogassák közreműködésükkel a társulat törekvéseit.

Az 1905. évi számadások megvizsgálására kiküldött számvizsgálóknak jelentését a közgyűlés egyhangúlag tudomásul veszi és a választmánynak az 1905. évre a felmentvényt megadja.

Az 1906. évi számadások megvizsgálására az elnök indítványára a közgyűlés egyhangúlag újból megválasztja Benke Gyula és Emich Gusztáv társulati tagokat.

Főtitkár előterjeszti az 1906. évi költségvetést, amelyet a közgyűlés egyhangúlag elfogad.

Kovács József társulati tag indítványára a közgyűlés az elnökségnek, a választmánynak és a tisztviselői karnak buzgó és eredményes tevékenységeikért köszönetet szavaz.

Péterffy Lajos, a szavazatszedőbizottság elnöke jelenti, hogy a szavazás megtörtént a következő eredménnyel:

Beadatott összesen 126 szavazat, ebből legtöbb szavazatot kapta a következő 21 tag:

Ágotai Lajos 123, dr. Baránski Gyula (új) 78, dr. Bartóky József (új) 82, Beck Dénes 79, Csizik Gyula (új) 80, Feszty Árpád (új) 107, T. Fischer Emil (új) 94, báró Forster Gyula 125, Förc Ernő (új) 83, Horti Pál 90, Kammerer Ernő 115, ifj. Koperly Döme (új) 78, Kriesch Aladár 124, Morelli Gusztáv 120, gróf Nákó Sándor (új) 125, Pap Henrik 95, Radács Jenő 121, Spiegel Frigyes (új) 85, Steiner Ferenc (új) 120, Szinnyey Merse Pál (új) 112, Zsolnay Miklós 125 szavazatot. A többi szavazat megszlott.

Elnök kimondja a határozatot, hogy a közgyűlés a nevezetteket választmányi tagokká választotta.

Ezzel a napirend letárgyalatván, a közgyűlés véget ér.

A M. Iparművészeti Társulat választmányi ülése.

A Magyar Iparművészeti Társulat választmánnya 1906. évi május hó 15-én tartott ülést HADIK BAR-

KÓCZY ENDRE GRÓF elnöklésével. Jelen vannak: SZALAY IMRE, ALPÁR IGNÁC, alelnökök, ÁGOTAI LAJOS, ÁRKAY ALADÁR, BALLAI LAJOS, DR. BARÁNSKY GYULA, BECK DÉNES, CSIZIK GYULA, T. FISCHER EMIL, FÖRC ERNŐ, FITTLER KAMILL, GAUL KÁROLY, GELLÉRI MÓR, GLÜCK FRIGYES, GYALUS LÁSZLÓ, KOPERLY DÖME, MARÓTY GÉZA, MORELLY GUSZTÁV, NÁDLER RÓBERT, PAP HENRIK, RADÁCS JENŐ, RÓTH MIKSA, SIMAY LAJOS, STEINER FERENC, VIG ALBERT, választmányi tagok, GYÖRGYI KÁLMÁN főtitkár és mint jegyzőkönyvvezető SZÉCSÉN FERENC másodtitkár.

Napirend előtt Szalay Imre alelnök szólal fel és szíves szavakkal üdvözlí Hadik Barkóczy Endre grófot, a társulat új elnökét. A közgyűlés egyhangú választása — úgymond — azért esett nagyméltóságodra, mert köz-tudomású a művészetek iránt való érdeklődése, igaz szeretete és megbecsülése. Őszinte örömmel fejezi be csaknem három éven át tartott helyetteselnöki működését azzal, hogy a választmány jelenlevő tagjait az elnök üdvözlésére hívja fel. (Éljenzés.)

Elnök őszinte köszönetet mond az üdvözlésért. A bizalmat csak előlegnek tekinti, mert eddig nem volt alkalma arra, hogy ezen a téren, a társulat céljainak előmozdítására közreműködjék. Egyről azonban biztosíthat, arról hogy mindent, ami tőle telik, el fog követni, hogy az előlegezett bizalomnak megfeleljen.

Hálával emlékezik meg közvetlen elődéről az elnöki székben, néhai Ráth Györgyről, aki annyit tett a társulatért, amire más nem is lenne képes. Részletes programot most nem ad jövendő működéséről; a társulatnak megvan a maga megszabott céljai és az út, amelyen haladnia kell. Törekvése első sorban az lesz, hogy a társulatot alkotó három tényezőnek, művészeknek, műiparosoknak és műbarát-

nak jogos igényeit kielégítse, őket harmonikus működésre egyesítse. Ami egyéni művészeti hitvallását illeti: ez teljesen modern, de azzal a határozott feltétellel, hogy a hazai talajból merítse erejét és formakincsét. Nagyon fontos feladatnak jelzi, hogy megmentünk a magyar népművészet termékeiből azt, ami még megmenthető és az ezekben megnyilvánult magyar érzésből és formákból alkossuk meg a magyar stílust.

A külföld előtt is nagyobb sikerre számíthatunk az eredetiségre való törekvésünkkel, mint utánzással. A vázolt célok elérésére szolgáló eszközök közt különösen fontosnak tartja műipari mintalapoknak kiadását és terjesztését, a vidéki akciónak nagyobb arányban való folytatását, műipari alkotások és technikák bemutatásával kapcsolatos előadások tartását. Reméli, hogy a társulat hasznos működését jövőre a választmányban és a tagok közt uralkodó zavartalan összhang biztosítja, aminek megszilárdítására különben az alapszabályoknak tervezett módosítása is alkalmat nyújt. Kéri a választmányt, hogy őt elnöki tisztségének teljesítésében jóakarattal és szakértelmével támogassa.

Az élénk tetszéssel fogadott elnöki székfoglaló után Gelléri Mór a választmány hálás köszönetét tolmácsolja Szalay Imre alelnöknek, aki több mint két éven át fáradságot nem ismerő buzgósággal vezette a társulat ügyeit.

Szalay Imre köszönettel fogadja az elismerést és biztosítja a választmányt, hogy jövőre is örömmel veszi ki részét a társulat tevékenységéből.

Ezután a választmány a napirend tárgyalására tér át.

Elnök jelenti, hogy elmaradásukat kimentették Bartók József, Szerényi József, Telcs Ede és Zsolnay Miklós választmányi tagok. A jegyzőkönyv hitelesítésére elnök Fittler Kamill választmányi tagot kéri fel.

Főttkár előterjeszti Szinyei Merse Pál, Ligeti Miklós, Karlovsky Bertalan, Feszty Árpád, Spiegel Frigyes, Vaszary János és Kőrösi Albert választmányi tagoknak az elnökséghez intézett levelét, amelyben bejelentik a választmányi tagságról való lemondásukat.

Kilépésüket azzal indokolják, hogy a társulat mai szervezete és iránya mellett a Magyar Iparművészet fejlesztését célzó törekvéseik sikerét a társulat keretén belül semmire sem biztosítja. Kísérletük pedig, hogy a választmány az ő céljuknak megfelelőleg kiegészíttessék, a közgyűlésen lehetetlenné vált, sőt a vezetőség a megkísérelt békés kiegyenlítés feltételeinek sem tudott érvényt szerezni, de emellett hallgatagon tűrte akciójuknak az egyik felszólaló részéről meggyanusítását is.

Szalay Imre csupán a levélnek a vezetőség eljárását bíráló pontjára reflektál és kötelességének tartja kijelenteni, hogy mint a közgyűlés vezetője teljesen szabályszerűen járt el, mikor az alapszabályok 17. §-ára való hivatkozással kért titkos szavazást elrendelte.

Radisics Jenő szükségesnek tartja annak az állításnak a visszautasítását, mintha a közgyűlésen a képzőművészek akcióját bárki is sértőleg meggyanusította volna. Pártok állottak egymással szemben, ha tehát támadás történt az egyik részről, a másik félnek módja lett volna ez ellen mindjárt a helyszínén védekezni.

Gelléri Mór szerint maga a most felolvasott levél is bizonyossága annak, hogy a választmányból kilépő művészek a bennmaradottakkal együtt a választmányban tekintélyes csoportot alkottak, úgy hogy módjuk lett volna javaslataiknak a választmányban érvényt szerezni. Épen ezért sajnálja és nem tartja indokoltnak rideg magatartásukat.

A választmány ezek után a nevezett tagoknak a választmányból való kilépését sajnálattal tudomásul veszi. A megüresedett helyeket a legközelebbi közgyűlés tölti be.

Elnök bemutatja a fölíratot, amelyben a társulat Izabella főhercegnő ő fenségét a védőség elfogadására kéri.

A választmány felkéri az elnököt, hogy a fölíratot ő fensége elé terjessze.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter levele, amelyben a társulat üdvözlését megköszöni, tudomásul szolgál.

Özv. tóvárosi Fischer Ignácné levele, amelyben a férje halála alkalmából tolmácsoltt részvétért köszönetet mond, tudomásul szolgál.

Elnök javasolja, hogy a társulat alapszabályainak revíziója és szolgálati szabályzat alkotása végett a választmány szűkebb bizottságot küldjön ki, melynek tagjaival Alpár Ignác alelnököt, dr. Baránsky Gyula, Gelléri Mór, Pap Henrik és Péterffy Lajos vál. tagokat ajánlja.

Gelléri Mór javasolja, hogy a társulati tagokat körlevél útján tájékoztassuk az alapszabályrevízió céljairól és kérjük fel őket, hogy esetleges indítványukat vagy kívánságaikat az elnökséggel közöljék. Ily módon a választmányból most kilépett művészecsoport is kifejezést adhat kívánságainak. Az e felhívás nyomán egybegyűlt egész anyag azután feldolgozás végett a bizottság rendelkezésére bocsáttassék.

A választmány az elnök és Gelléri Mór indítványát elfogadja, az alapszabályok revízióját, szolgálati szabályzat készítését elrendeli és a nevezett tagokból álló bizottságot e munka végrehajtásával megbízza azzal, hogy a szükséghez képest magát kiegészítheti.

Az állandó bíráló- és végrehajtó-bizottság elnökei állásukat a közgyűlés után az elnökség rendelkezésére bocsátották.

Elnök, minthogy a bizottságok három éves megbízatása csak jövőre jár le, felkéri az elnököket, hogy állásaikban megmaradjanak és mint kipróbált vezető erők őt támogatni szíveskedjenek.

A bíráló- és a végrehajtó-bizottság elnökei a társulati elnök kérelmének készséggel tesznek eleget.

A kiállítási bizottság megbízatása lejárván, elnök javasolja annak újjászervezését és tagokul ajánlja egyelőre Alpár Ignác, Ágotai Lajos, Árkai Aladár, Csizik Gyula, Faragó Ödön, Fittler Kamill, Förc Ernő, Gyalus László, Huszka József, Koperly Döme, Kriesch Aladár, Maróti Géza, Nádler Róbert, Pap Henrik, Telcs Ede vál. tagokat. Hivatalból tagja a bizottságnak Radisics Jenő vál. tag. A bizottság megalakulása után maga választson kebeléből elnököt és a szükséghez képest újabb tagokkal is kiegészíthesse magát.

A választmány az elnök javaslatához hozzájárul, amely így határozatképen kimondatik.

Főtájtár jelenti, hogy a hazai fürdőkön levő kereskedőknek magyar műipari tárgyakkal való ellátása és e tárgyaknak elárúsítása ügyében érintkezésbe lépett az idegenforgalmi vállalattal, amely szívesen ajánlotta fel közreműködését. Köszönettel tudomásul szolgál.

A milánói kiállításról elnök felkérésére Fittler Kamill és Radács Jenő vál. tagok tesznek jelentést.

Fittler Kamill örömmel jelenti, hogy a kiállítás magyar osztálya, bár nem készült el teljesen, a megnyitáskor egyike volt a legelőrehaladottabbaknak. A késelemnek két oka volt: az olasz vállalkozók hanyagsága és a vasút szervezetlensége. Sikertült azonban nagy erőfeszítéssel ez akadályokat annyira leküzdeni, hogy a magyar csoport volt a legelső, amely annyira-amennyire elkészült. A vasúti, agricultur és az iparoktatási csoport teljesen készen volt, az iparművészeti csoportnak pedig a nagy előcsarnoka, úgy hogy a megnyitási aktusnál az olasz királyi pár és minden jelen volt szakíerfiú a legteljesebb elismeréssel szólt a magyar csoportról.

Kötelességének tartja, hogy ez alkalommal megemlékezzék a kiállítás három tervező művészeről, Fischer József építészről, Maróti Géza és Faragó Ödön tanárokról, akik oly megkapó és szép ensemblet alkottak, oly művészi becsvágygal és semmi áldozattól vissza nem riadva dolgoztak, hogy indíttatva érzi magát a választmány arra kérni, fejezze ki köszönetét a három művész irányában.

Radács Jenő osztozik a dicsérő szavakban, amelyek a kiállítás tervezőinek érdemeit méltatják, de az a benyomása, hogy a kiállítási bizottság nem használta fel teljes tekintélyét és befolyását annak az érdekében, hogy a magyar csoport az őt jogosan megillető helyet elfoglalja. De az esetleges mulasztásokat még helyre lehet hozni, ha a társulat oda hat, hogy a magyar csoport megfelelő módon legyen képviselve a juryben. Egyébként meg van győződve, hogy a magyar csoport az egész iparművészeti kiállításnak fénypontja lesz. Csatlakozik Fittler kéréséhez.

A választmány a jelentéseket örömmel veszi tudomásul és Fischer József építésznek, valamint Maróti Géza és Faragó Ödön művésztanároknak a kiállítás tervezése és rendezése körül kifejtett értékes és eredményes munkájukért őszinte köszönetet mond.

A Múzeumok és Könyvtárak Országos Szövetségének ez évi közgyűlésén a társulat képviselője a választmány Alpár Ignác alelnököt és Beck Dénes választmányi tagot kéri fel.

Főtájtár előterjeszti Kóris Kálmán rajztánárjelöltnek, továbbá Oetzberger István és Schuszlik Dezső iparművészeti iskolai növendékeknek kérvényét, melyben a magyar

népművészet tanulmányozására a társulattól utazási segélyt kérnek.

Radács Jenő, Szalay Imre és dr. Baránski Gyula hozzászólása után a választmány Kóris Kálmánnak 200 korona, Oetzbergernek és Schuszliknak pedig fejenként 150—150 korona utazási segélyt szavaz meg azzal a feltétellel, hogy tanulmányútjuk megkezdése előtt a Néprajzi Múzeumhoz fordulnak útmutatásért. Kóris Kálmánt ezenfelül még felhatalmazza a választmány, hogy 200 korona erejéig kiválóbb érdekességű népművészeti tárgyakat vásárolhasson.

Főtájtár jelenti, hogy tudomása szerint a jövő évben rendezendő gyermekművészeti kiállítás bizottsága megkeresi a társulatot, hogy a kiállításon teljesen felszerelt művészies szoba-berendezésekkel vegyen részt. Javasolja, hogy a választmány elvileg határozza el a kiállításon ilyen módon való részvételt és bízza meg az elnökséget, hogy a beérkező megkeresést a végrehajtó bizottsághoz tegye át további intézkedés, illetőleg a kiállítandó berendezések megrendelése végett.

Gelléri Mór oly időben kívánná a megrendelést kiadni, hogy a gyermekszobák már a karácsonyi kiállításra elkészüljenek.

A választmány e kívánság figyelembevételével a főtájtár javaslatát elfogadja és azt határozattá emeli.

Főtájtár előterjeszti a kereskedelemügyi miniszter leiratát, amellyel a társulatnak a drezdai 3. német iparművészeti kiállítás szabályzatát megküldi.

A választmány a leiratot köszönettel tudomásul veszi és Gelléri Mór indítványára felkéri a miniszter urat, hogy a kiállítás tanulmányozására a társulat részéről teendő javaslat alapján szakembereket küldjön ki.

Gelléri Mór utalva arra a kegyeletes szokásra, hogy hasonló intézmények a kebelükben működött érdemes, úttörő férfiak emlékét valamely formában megörökítik, indítványozza, hogy a társulat nagyérdemű néhai elnöknek, Ráth Györgynek emlékére plakettet készíttessen.

Az indítványt a választmány egyhangúlag elfogadja és a további lépések megtételével az elnökséget megbízza.

Szalay Imre alelnök bejelenté, hogy Oskó Lajos, most Párisban élő festőművészünk felkérte őt annak az ajánlatának előterjesztésére, hogy a társulattal szemben fennálló kötelezettségének kiegyenlítéseül Ráth Györgynek arcképét limogesí zománcban készíttí.

A választmány az ajánlatot készséggel elfogadja.

Több tárgy nem lévén, elnök ismételtelen köszönetet mond a választmány bizalmáért, kéri a tagokat és elnöktársait, hogy őt kötelességének teljesítésében támogassák, mire az ülést bezárja.

Az anasztigmát,

mint köztudomásu, minőség dolgában a legkülönb fényképeseti objektív. A Stöckig & Co. cég a maga szelvében ismert „Union“-kamaráit egy idő óta kizárólagosan anasztigmátokkal látja el. Utalunk itt az e számunkhoz csatolt mellékletre.

mint köztudomásu, minőség dolgában a legkülönb fényképeseti objektív. A Stöckig & Co. cég a maga szelvében ismert „Union“-kamaráit egy idő óta kizárólagosan anasztigmátokkal látja el. Utalunk itt az e számunkhoz csatolt mellékletre.